

EGERER POSTA.

HETILAP.

EGYSZERSMIND A HEVESMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési díj: egészévre 5 frt — kr o. é.
" " félévre 2 " 50 " " "
" " negyedévre 1 " 30 " " "
Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetéseket elfogad

EGERBEN a kiadó-szerkesztőség (Széchenyi utca 168. szám, az irglmas névelkel szemben), az érs. lyc. nyomda irodája, Jentsch G. könyvkereskedése (czukor utca), a volt kiadó Ceisler Lajos (haltér 239. sz.) Fraenkl B. Miskolczon, P o p l a n E. Gyöngyösön, — és minden cs. k. postahivatal.

Hirdetésekről

fizetetik minden háromszor hasábzott sorhely után 6, másodszori közzétételknél 5, harmadszorinál 4 kr.; azonfelül bélyegadó fejében minden hirdetéstől 30 kr o. é.

I. évi folyam.

40. szám.

Oktober 19-én 1862

KÖZÜGYEK.

Az egri jogakademia megnyitási ünnepélye.

* F. évi oct. 12-ike nagy nap Egerre nézve, mert az egri jogosok, melyeknek megszüntetését hazánk, megyénk s főleg városunk oly fájdalmasan vette, kis-apponyi **Bartakovics Béla** érsek ö exja által e napon ünnepélyesen, mint három osztályu jogakademia visszaállították és megnyitatták. Az ünnepély a lyceumi szép kápolnában kezdődött, hol érsekünk a kispapok lélekemelő, gyönyörű éneklése mellett maga tartotta a *Veni Sancte*, utána a nagyterembe gyűltünk, hol ő excellentiája az alkalom fontosságától meghatva a nagyszámu, mivel közönséghez a következő, classicus zamatu beszédet tartotta:

Tisztelt Gyülekezet!

„Az aligmult éveknek hazánkra nehezült viszonyai a muzsáknak e szent helyét sem hagyták érintetlenül, és már nem kis aggodalom lepte meg keblünket, hogy a *Foglárook, Barkóczyak, Eszterházyak és Fischerék* bőkezű áldozatjaik ezentul már nem foghatnak megfelelni azon nemes szándéknak, melylyel különben Eger városa s vidékének szellemi s anyagi előmenetelét eszközölni, — melylyel azon üdvös célt elérni ohajtották: hogy a városi és vidéki fiatal nemzedéknek a felsőbb, különösen a jogtudományokban bővebb kiképezésére könnyebb alkalmat szerezzenek.

De az isteni gondviselés megszüntette ezen aggodalmunkat, és a legfelsőbb kormány intézményének értelmében Felséges urunk, apostoli Királyunk kegyelmesen megengedte, hogy az egri jogtani osztály, melynek megalapítása az 1741. 44-ik t. czikkelybe is megerősítőleg beigattatott, ismét visszaállítassék és nyilvánossági jelemmel felruházassék, miként ezt a legfelsőbb intézmény tartalma bizonyítja, melyet az érdekeltek kellő tudomása végett ezennel felolvastatok s kihirdettetek.

(Következik a legf. leirat felolvasása.)

Kihirdetve levén e legfelsőbb intézmény, ennek következtében jelentünk meg itt t. gyülekezet, hogy ezen magasztos, és alapítóját gróf *Eszterházy Károly* püspököt hallhatatlanító, és alapja letételének ez évben egy századot számító épületben, a jogosztályt ünnepélyesen visszaállítsuk és az előadásokat megkezdhessük; azon osztályban, mely egykor egri intézetünkben oly szépen virágzott, és ámbátor a vihar után, mely azt megéngatta, némi idő kivántatik, hogy régi hírnevét megállapíthassa, de reményünk teljes, miként az ismét hajdani virágzására fel fog emelkedni.

Hogy pedig ezen epedve várt reményünk minél előbb beteljesedjék, első és főgondjaim közé számítottam érdemes tanárokat választani, kiket ez ünnepélyes alkalommal a t. gyülekezetnek bemutatok és ez által tanári hivatalaikba beigattok, ugy-mint: *Szala József* urat, ki már előbb ez intézetben mint tanár díszéretesen működött; *Vochler Alajos* áldozár urat; *Vavrik Béla*, jogszigorlót; *Vida József*, jogtudort; *Hubert János*, jogtudort, *Horváth János*, jogszigorlót és a jelenleg még távol levő *Franz Alajost*, a törvénytudó orvostan magántanárát.

Tisztelt tanár urak! az egri lyceum nemesak a tanulók számát, de ezek tudományos kiképezését is tekintve, hazánk jelesb tudományos intézetei közt mindig méltó helyet foglalt el; és mind az egyházi, mind a polgári osztálynak, szóval a hazának tudós férfiakat, jeles birákat, tisztviselőket, és érdemes polgárokat nevelt és képezett, — és ez vala nem utolsó indok, hogy ezen intézetet, melyet elődeim nagy áldozatokkal alapítottak, részemről

is — hazám fiatal nemzedékének használatára — visszaállítani igyekeztem.

Nines is kétségem, hogy intézetünk régi jó nevét visszaszerezni, fenntartani ti érdemes tanár urak! első kötelességtöknek tekinteni fogjátok. Hiszen egy közöleték ugyanezen intézetben, sok éven át mint tanár működött és a jogtudományban jártasságának, s ügyességének már jeles próbáit adta; bár a többi még fiatalabb erő, de a tanári hivatásra képzettségét szigoru vizgák által bebizonyította. Nines tehát miért buzdítom azokat, kikről megvagyok győződve, hogy hivatásuknak megfelelő szent kötelességtöknek tartják.

Igaz, már a régiek ugy vélekedtek: „hogy kit az Istenek nem kedveltek, a tanításra ítéltek“, de midőn ez által azt akarták jelenteni: mily terhes ezen hivatás, viszont nem tagadhatták: mily kellemes és megnyugtató azon öntudat, hogy fáradságos munkájok által a hazának hasznos, munkás, értelmes polgárokat nevelnek.

És valóban, mivel kedveskedhetünk inkább hazánknak s a köztársaságnak, mint midőn a fiatal nemzedéket tanítjuk, oktatjuk? hiszen a czélszerű tanítástól függ polgártársaink szerenésége, boldogabb állapotja, függ magának a hazának felvirágzása. „Sokszor elmélkedtem — mond egy helyt *Cicero*: mi által használhatnék legjobban az emberiségnek, és fontosabb nem jutott eszembe, mint polgártársaimat a legjobb tudományok ismeretére vezetni, oktatni.“

És valóban tévednek, kik azt vélik, hogy csak vérrel szolgálhatnak a hazának, sőt inkább annak jóvendőjét inkább és biztosabban megállapíthatjuk: ha polgártársainkkal a komolyabb tudományokat megkedveltetjük, ha nemzetünket magasabb miveltégi fokra emelni törekszünk. A világ színéről nyomtalanul tüntek el azon nemzetek, melyek csak a természeti nyers erőben bizakodva, rövid időre a világ több részeit megéngatták, megrendítették: midőn a tudományokat kedvelők műveikben most is élnek s miveltégtök maradványait most is kutatjuk, becsüljük.

Még hozzátok van néhány szóm, kik itt megjelentetek, hogy a jogi tudományokat megkezdhesetek vagy folytathassátok... Szeretem hinni, hogy szavaimat hazám reményeihez intézem. Jelen alkalommal áthatja lelkemet azon gondolat, hogy közelodik az idő, mely minket, kik az évek terhe alatt megöszültünk, nem sokára kiszólít és a mi helyeinket ti foglaltjátok el, ti lesztek helyettünk a haza munkásai. Mintha hallanám a gondviselés szózatát: *fiatal nemzedék! készülj, képezd magadat a munkára, hogy azt polgártársaid javára, boldogítására teljesithessed!* — mert ime, kik téged e munkában megelőztek, már a kor által is ellankadva, nem sokára neked kénytelenek átengedni azt! —

Fel tehát a munkára, tudományos kiképezés-tekre! Oly korba léptetek, melyben már önmagatok átláthatjátok mi ezébből jöttetek ide, mi a ti kötelességtök, mit várnak tőletek polgártársaitok, mit vár tőletek a haza, melynek, mint kiművelt, kiképzett tagjai szolgálni, javát előmozdítani kötelességtök. Pirulnom kellene, ha azt csak feltehetném is, hogy titeket nem önbélatástok nem az ész és szív, mely tudja és ismeri felvett ezéjlat s kötelességtét, hanem csak az intés, unszolás, fegyelem kényszerítene kötelességtök teljesítésére.

Most tehát, midőn itt az idő, itt az alkalom, csak a tudományos kiképezés és a tudás utáni törekvés legyen itt létetöknek egyedüli ezéjla. A tudomány a világ emeltyűje. Valódi érdemet és tiszteletet csak a tudomány és ezzel

járó bölcsesség szereshet csak. Tudomány által fényt, diszt, jónevet szereshetünk hazánknak, tudományos képzettségünkkel polgártársaink javát, üdvét, boldogabb állapotját előmozdíthatjuk. — A nyers erejű Ajax hasztalanul rivott a bölcs, az ékes-szóló Ulysses ellen; a görög nép ennek ítélte Achilles fegyvereit, és csak akkor, midőn Ulysses bölcs tanácsaira Troja erős falai ledöntettek, csak akkor nyílt út a teljes győzelemre!...

Azon kettős reményben tehát, hogy a tanár urak intézetünk felvirágzására minden igyekezeteket fordítandják, — a tanítványok pedig kikerülve mindazt, mi a jólnevelt ifjúnak becsületét, nevét kockáztatná, egyedül itt létök főczélját szemök előtt tartván, magukat a jogtudományokban kiművelni igyekezendenek, — hálát adok az isteni gondviselésnek, hogy az egri jogtani osztályok visszaállítását csekély munkálkodással hazám, nemzetem, s polgártársaim javára előmozdíthattam.

E jeles beszédet több helyen harsány „éljen“ szakasztá félbe s fejezte be, melylyel a mélyen meghatott díszes közönség üdvözlé a jeles főpap-szónokot.

Ezután *Kovács József* kanonok ur, mint a jogakademia igazgatója meleg szavakban köszöné meg mindnyájunk nevében érsekatyánk ö exjának akademiánk visszaállítása ügyében tett örökbecsű fáradozásait s áldozatait, melynek végeztével *Szala József* úr, jogakademiánk érdeműs veterán tanára tartott remek zárbeszédet, melyet, — mint reméljük, — alkalmunk leend lapjainkban közölhetni.

Az ünnepély végeztével teljes örömmel oszlék szét a főpásztornak áldást és hosszu életet kívánó közönség.

Lapirodamli szemle.

II.

Azon lapok közül, melyeket, mint a nyári készüldések gyümölcseit az ősz hozott, s azon szerkesztők sorában, kik jó szüret reményében föllépési időül oktobert választák — első helyen s leginkább említést érdemel az „Ország“ s chef-je *Pompéry*. Valóban meglepő s nem mindennapi önézetről tanuskodó erkölcsi bátorság volt az, hogy ily politikai eseményekben szegény — a birodalom határain kívül ugy, mint belül lehangoló tüneményekkel terhes időszakot választott *Pompéry* ur magas áru s terjedelemben a „Pesti Napló-hoz hasonló lapja megindításához — midőn azonfelül minden legkisebb párt, sőt azok egyes árnyalatai is már saját közlönyvel rendelkezhetének.

S volt-e oka remélni, miszerint ezek előfizetői közül valamelyik hűtlen lesz zászlajához?

Nem.

A Pesti Napló jeles munkatársakkal s jobbara törzs előfizetőkkel birván, meghódíthatlan terrenumot foglal el. A „Sajtó“ sokaknak kedvence — kivált ha bizonyos paragraphusoktól megszabadulna s nemesak újdondásza volna győző, hanem elvei, maga is; a „Sürgöny“ tán praenumeransok nélkül is megél, s meglehet, azért oly szellemusak ezikkei, mivel van aki tartja benne a szuszt; végre, — hogy a csak multjában élő s ellenzéki minősége daczára szelid patientiájú Jövőnek s még egy pár jámbor politikai lapnak csöndességét ne zavarjuk — a „Magyarország“ valóságos rivalja az ujonkeletkező lapnak — s minden erejével küzd-vén, nehogy egyedüli büszkeségétől — praedicatorumától megfosztatva, pusztá Országá devalválódjék, — veszélyes reá nézve, mint a trombita s dob-szóval szintén megindult Vezér... Mibe helyezé hát *Pompéry* ur reményét? honnét várta közönségét?

Ugy hiszzük — saját gondolatait tolmácsol-

ismertebb és elismertebb, mint honn, vagy éppen itthon.

Annyi való, hogy Sz. N. ur jönevü boresarnokunk ignorálása által az iránt kevés jóakaratot látszik tanusítani, miután azt nem akarjuk „járátlan-ságának“ tulajdonítani.

Szöllőszetünkre vonatkozó állításaira, — melyek Sz. N. urnak az Oenológiában meglehetősen gyakorlatlanságát tanusítják, s már magukban foglalják alaptalanságukat, — kevés mondani valónk van. Hogy a szőlő — főleg ez egrü — száraz időben kivált mint az idej, nem rothad, azt minden laikus tudja. Egerben igen sok háznál még april végével is ehetünk ép szőlőt; — s hogy az aszúkésztés jól kifizeti magát, azt, ha Sz. N. ur nem is, de tudják azok, kik azt évek óta gyakorolják s nyereségesnek találták. X.

Olyan nyilt levélféle.

Eger, okt. 17. 1862.

T. szerk. ur! Noha én nem tartozom lapjának rendes munkatársai közé, legyen szives mégis e néhány sornak helyet adni.

1-ör A multkor egy kis geographia került kezembe, melyben ezt olvasám: Eger — hajdani erősség! E gunyos, vagy legalább is hibás megjegyzést szükségesnek látom az igazság s városunk jóhírve érdekében kiigazítani és a belvárost minden irányban befutó sánczolatokra — vulgo csatornák, folyosók, árkok, hidak, dombok stb. támasz-

kodva oda módosítani, miszerint még ma is méltó azon névre — sőt erősebben áll*) mint hajdan.

2-ör Kitünő (!) lapja utolsó számában a genialis (!!) Lesi puskás Eger rajzát adván szintén nagy hibát követett el. Szerinte s a kép szerint itt éjjel semmi sem látható, pedig — tapasztalásból mondom — koromfekete éjjel is láthatók — a szemétdombok.

3-ör Sajnos, de köztudomású dolog lévén, hogy a régészet-től az „Uj nemzedék“ irtózik, másfelől pedig mind tanulságos volta, mind azért, hogy a külfölddel ebben is egy színvonalra emelkedjünk — kivánatos lévén, miszerint e szárazon képviselt ág is mielőbb zöldsüljön — a mi meg is lesz, ha fiatal óriásaink ápolása alá kerül — bátor vagyok szerk. urat felkérni: sziveskedjék e cél előmozdítására becses lapjában valami dologértő toll által vitatás alá vétetni: vajjon a fűteczánkon végignyuló halomlánczolat miféle: maklári, baktai, felnémeti vagy még távolabbi eredetű? továbbá: melyik századból való? ugy hiszem, az érdekes előjáróság végzéseit tartalmazó évkönyvek közt tán lehetők idevágó adatok.

4-er. Szomszéd falvainkat és gazdáinkat figyelemzetem, hogyha netán határdombra vagy jóféle trágyára van szükségük, azok legjobb minőségben kaphatók — — — fűteczánkon ingyen.**)

*) Bárcsak mozdulna kissé — előbbre. Szerk.

**) Alig hisszük. Legalább abból, hogy oly régen tartogatók, azt kell következtetnünk, miként nagy becsét tulajdonítanak neki.

Végre 5-ör ha ezért a levélért ön vagy én kikapunk, vigasztalni fog azon öntudat, hogy a hazafiságért s azért szenvedünk, mert irtjuk a — — — szemetet!! Lesi puskás Nro 2.

VÁROSI ÜGYEK.

Fölhívás. Sz. k. Kassa városa tanácsa m. hó 22-én a végett keresé meg e tanácsot, miszerint az ottani nőegylet által a kassai szegények háza, s az Erzsébet nevü árveház javára felsőbbi engedelem mellett rendezett gazdag nyereseményü tárgy és ezüst sorsjátékra szöllő 100 drb megküldött sorsjegyet árusítaná el.

Midőn tehát e megkeresésről a városi közönséget, mely oly számos izben adá emberbaráti szeretetének, a jó ügy iránti áldozat-készségének s buzgalmas pártolásának példáit, — értesitenénk, egyuttal felhívjuk: — miszerint a városi aljegyző Turcsányi Sándor, mint tanácsilag megbízott kezelőnek kiadott, darabonkint 50 krba kerülő sorsjegyeket minél nagyobb kelendőségben részeltetni, s ez által a kassai nőegylet kitűzött nemes célját buzgalmasan pártfogolni sziveskedjék. — Kelt Egerben, a városi közigazgatási tanácstól 1862. october 15.

Török Sándor, m. k. polgármester.

Turcsányi Sándor, m. k. 1-ső aljegyző.

HIRKÜRT.

Hevesmegye gazd. egyesületi tagjaihoz!

Egyesületi működésünk hanyamunkája a legszébb sikerrel halad s ezen haladásának nélkülöz-

rakban különböznek, pl. a bécsi porcellángyárban a vegyület így áll:

- 16 r. kaolin,
- 3 r. quarz,
- 3 r. spath,
- 1 r. gypsz.

Ezen vegyület vízzel vegyítettvén, tiszta, fehér, tölcseralaku zsákokon általszüretik.

Az így elkészített, hófehérségü anyagból alakítatnak a tárgyak, majd szabad kézzel, majd mintak segítségével; és az elkészített edények vagy fényüzési czikkek, miután a légen lassan kiszáradnak, gyenge hevítés által kemenczékben égettetnek ki. Hogy pedig minden portól, megsértéstől, mocsoktól megóvhatók legyenek, agyag tokokban jönnek a kemenczébe.

Ezen égetés után az edények fehérek ugyan, de fénytelenek, és a vizet igen szeretik. Most kapják a fénymáz vegyületet, mely gypsz és porcellánföld keverékből áll. Minden edény egyenként ezen keverékbe mártatik és ismét kemenczébe, innen kivettvén hófehér, kemény, egy kissé áttetsző hangja az ércéhez hasonlít. Végre következik a festés. A porcellánfestés sokáig mint titokszerü mesterség üzetett. Creuzburg vegyész nyilvánította először, hosszu fáradozás és kísérletek után, a porcellánfestés módjának alapvonalait; ennek nyomán tovább haladtak, és a festészet e neme is a tökély magasabb fokára emelkedett. Hosszadalmas volna itt elsorolni a vegytani szerek minden keverékét; főleg nem nige, quarz, porissó, vaséleg, horgany-éleg stb. szerepelnek. Ezek s más ilyesekből készült keverékek terpetinben töretnek s ecsettel rajzoltatnak a már fénymázaz edényre, és alacsony hőmérsékü kemenczében mintegy beleégettetnek az edényekre festett tárgyak.

Végre a porcellán aranyozása sincs már jelenleg oly nagy akadályoknak alávetve. Ugyanis, a tiszta arany királyvizben feloldatik, és igen erősen feleresztve vízzel kénsavas vaséleg (Eisenvitriol) oldat addig csepegtetik az aranyoldatba, míg arany-csapadék nem származik; ez megmosatik és kiszárittatik, s az így nyert aranypor 1/20 legsavas ke-nenynyel (Wismuth) kevertetik, ezen keverék terpetinolajban összetöretik, s a már említett módon a kívánt ékességeket, tájakat rá festik az edényre. Festés után szinte kemenczébe jönnek az edények; innen kivettvén, homályosak maradnak, de az ugynevezett Blutstein általi gyenge csiszolás által kívánt fényüket visszkapják.

A német, francia, angol porcellán után még megemlíthető az ugy nevezett fajánysz (Fayence); törése földnemü, de fehér és fénymázos, mely többnyire a könnyen olvadó ólomüvegből (Flintglas) van.

Ujabb időkben részint hasznos czélokra, részint fényüzésre is használtatik. Így olvastam, hogy némely helyeken a falakat papir helyett fayence-al vonják be; nevezetesen Algirban. Horváth Zsigmond.

TÁRCSA.

A porcellángyártásról. *)

Da veniam scriptis, quorum non gloria nobis Causa, sed utilitas officiumque fuit. Ovidius.

Azon hasznos ismeretek közé, melyek üdítő har-matként termékenyítik a nemzet szellemi ereit: sorolom a természettudományi ismereteket is; mert ismerni a fejünk fölött ragyogó csillagok miriádjait, azok nagyságát, távolságát s rendes mozgásait — nem hasznos-e? ismerni a természet tüneményeit, melyek, mint a patak hajjai, szünet nélkül váltogatják egymást — nem tanulságos-e? ismerni azon változatlan szabályokat, melyek szerint a változások történeke: nem szükséges-e? Ezen nézetek birtak rá, hogy heti lapunk tárczája számára a természetan-köréből néhány igénytelen sort időnként közöljek; s ezeket előre bocsájtva jelen értekezésemet adom a porcellánról; különösen: ennek történetéről és készítése módjáról, főbb vonalakban; hozzátéve, hogy kit e tárgy bővebben érdekel, azt utalom a többi közt: „Handbuch der Gewerbekunde“ v. Dr. K. Karmarsch, und Dr. Fr. Heeren. Prag. 1856. olvasására.

A porcellángyártás kétségen kívül a legnemesebb ágát képezi minden agyagból készült szereknek; mert kitünő szépséggel a legszebb tulajdonokat kapcsolja össze. Áthatlansága, rendkívüli kemény-sége, hófehérsége, átlátszósága által stb. a fényüzés legmagasabb fokára emelkedett; csak fájdalom, hogy a porcellángyártásnál sokszor a túlságosan leszállított ár által a gyártmányok jóságát veszélyeztetik; de ezen visszaélésnek eddig legdiéséretebben szegültek ellen Némethon gyárai, különösen: a berlini, meissenai; s ezek gyártmányai az angol és francia gyártmányokat hirben, kelendőségben, belértékben tul is szárnyalták.

A porcellánt China- és Japánban már régen ritka finomsággal készítették. Európában, nevezetesen Némethonban, 1701-ben, mások szerint 1703—4-ben Bötticher nevü alchimista esetlegesen fedezte fel, ki barna-teres porcellán-féle anyagot állított össze, mely mindenhez inkább, mint a híres chinai porcellánhoz, hasonlita. A dolog története ebben áll:

Bötticher, Berlinben gyógyszerész segéd, nem saját fölfedezése, hanem egy idegen ajándoka által jött 2 uncia mennyiségü veres nedv birtokába, melylyel ő ezüst és egyéb fémeket arannyá változtatott. Az új aranykémlo cselekvésmódjának híre I. Fridrik fülébe jött, ki elhatározta: az ifjut hatalmába keríteni; midőn ő erről értesült, Szászshonba menekült. Porosz részről kiadatása követeltetett; mi azonban nem sikerült, sőt a szász-választó fejedelem, II. Gusztáv, Drezdába hozatja, a legnagyobb kitüntetésben részesíti, és a nemesi rendbe fölveszi; de megvesztegetett szolgák által a legpon-

*) Források: A természet könyve. Pest, 1852. — Technisches Woerterbuch. Prag, 1857.

tosabban vigyázat reá. Midőn több dözsölésben át-élt év után Bötticher aranyforrása apadgatott, dolgozni kezdett, hogy az elfogyott nedvkészletet meg-ujítsa. Órizet végett Sonnensteinba hozatott, hol az ismert Tschirnhausen lett felügyelője. Dús vagy silány élelmezés által, amint több vagy kevesebbet dolgozott, igyekeztek szorgalmát ösztö-nözni. Ez alkalommal, hogy terv nélkül minden le-hető anyagot összeolvasson, 1704-ben találta fel a jaspis minőségü barna porcellánt. Ő ezen találmányt kiművelni törekedett, s ekkor a királynak bebizo-nyította, hogy az említett alchimista a nedvkészítés titkának nincs birtokában; így az aranykésztéstől elmozdított, s először 1706-ban, később pedig 1710-től Albertvárában a fehérporcellánt gyár-tott. Bötticher ezután ismét mint birodalmi báró is-mertetett s meghalt 1719-ben.

Egy, a porcellánkészítés módjába beavatott munkás által, ki a meissenai gyárt elhagyta, jutott el a mesterség Bécsbe; hol 1718-ban a második euro-pai porcellángyár felállitattott. Innét terjedt el az-tán az új ipartermék. Nagyban leghamarább állitattak fel gyárak Rajna mellett Frankfurt- és Frankenthalban, melyek később megbuktak. 1744-ben a ma-ig fenálló fürstenbergi, néhány évvel később a koppenhága-i és nymphenburgi gyárak Bajorhorban, 1756-ban Stuttgartban a ludwigburgi. Mindezen gyárak a legnagyobb ne-hézségekkel küzdöttek. Némelyek tetemes kárt szenvedvén, felhagyták a munkával; azután új-ból elkezdtek s csak nagy fáradsággal sikerült ma-radandóbb létet kivívniok. 1755 és 60 között alapit-tott a berlini gyár, mely a királyt oly fokban ér-dekelte, hogy ő a hét éves háboru alatt bevett Drez-dából nagy mennyiségü porcellánanyagot hozatott feldolgozásra Berlinbe. — Franciaországban 1727-ben vette kezdetét a porcellángyártás; de ez még nem volt kielégítő, mert nem volt valódi; csak 1756-ban alakult a híres sevres-i porcellángyár, fő-leg esetlegesen Dornet asszonyság a gazdag kaolin rétegeket fedezte fel és Macquer gyárnok igen szép sikerrel állitá ki gyártmányait, s csak ezután állitattak Franciaországban nagyszámmal új por-czellángyárak, de minden haladás mellett Francia-, sőt Angolország is a durva anyagok hiánya miatt gyáraikkal magoknak nagyobb fényt szerezni eddig képesek nem voltak.

A porcellánszerek gyártásához szükségeltetik porcellánföld, mely vaséleggel, homokkal, sókkal stb. keverve jó elő a természetben. A porcellánföld azon sajátján, melynél fogva vízzel vegyítve minden idomba alakitható, a víz elpárlása után pedig merő tömeggé válik, melynek szilárdsága izzítás ál-tal még tetemesebben nagyobbodik: alapszik azon-föld különféle hasznokrai alkalmazása. — A porcel-lán föld, mielőtt a kívánt czélokra fordittatnék, minden idegen részeketől megtisztittatik (főleg a vastól) és igen finomra öröltetik; ehez pedig quarcz, spath, gypsz és kréta vegyítettik. Ezen vegyületek a gyá-

hova e dolog s alig vonszol-ásokkal meg-időszerü még a dolog, mi-k. — Hát igaz yart, hogy az y arra esik az — mélyebbre az soha többé

személyeske-ztgyet, a poli-tség s vizsály gásunk, intéz-ka vászonfalai a vizsály, ne oka sem egyik képen áll a vi-Visontai.

üetről, gri leveléről. köztanácskoz-leg october el-én indult meg, edtek a kisebb ek közülök már ár szerint el-t többet remél-bet ér egy akó attól tartottak, sz a vége, végre i Napló oct. 12. anak, hogy ná-gát, de szölnök hamar rotha-on kedvező idő termelésünkre. u volt a Vajda-étek a nagyobb nézetből; ezek-olt. Legszeren-czkázttatók, kik Kovács Antal, a sereghajtó dr. effel; kik ez utó-4 ezimü borke-gja ez uttal is ökön feszik az záfolták Sz. N. mát, hogy bor-t hitelü czég-

g Egerben már önfeláldozólag z utat egy na-melynek létre yok eddig nem itotta a heves-ásán, a londoni lelkiismeretes t ugyan nem jobb jövőre, s indent elkövet et állított már i pesében, és más orosz-több németor-e w-Yorkba külfölddel, és letlen apostola lo oct. 14. szá-letének tervét : Némelyeket angol izlés kitudása nem t, sőt nem ese-szamos tuczet, oni tekintélyes ran haszonve-s itten ked-dai veres és fe-Joó J. egrü b. Auguszéről k, kinek muta-bora is. Ezen előtt nem ke-miután az már tekintély által ezen czég künn

hetlen föltétele: hogy bizonyos — bár igen mérsékelt — kiadásai rendszeresen fedeztessenek.

Az utóbbi időkben azonban az egyesület szerény jövedelme, melyet a t. tagok évdiájából látva, késedelmesen érkezik be elanyira, hogy az oct. 6-án tartott igazg. vál. ülés kötelességemmé tette: hívni a föl az illetőket, kik még tagsági díjaikat be nem fizették, sziveskedjenek eme kötelességüknek az ügy érdekében minél előbb eleget tenni.

A befizetéseket bérmentes levelekben Csala Sándor egyleti pénztárnok urhoz kérjük küldetni, ki az azokról szóló nyugtákat adandó alkalommal pontosan kézbesítendő.

Kelt az igazg. vál. 1862. oct. 6-án tartott ülésének meghagyásából. Kovács László m. k. egyleti elnök.

— Szemerei Fekete Fülöp zirczist. r. áldor és 30 évvel érd. tanár érdemét avval tetézi, hogy a magyar n. muzeumnak, ismételve becses régiségeket küldött; nevezetesen 2 darab pisztolyt az egri váról, egy karabélyt az érsek újvári váról, egy ritka szépségű gyöngyház kirakatu tülköt, mely Karán-Sebesnél elesett basa tulajdona volt és egy elefánt-csonttal kirakott, ezüst veretű tülköt az egri váról.

— Tevékeny borkereskedőnk Bucher Alajos úr tudósít bennünket, hogy ő ez idén ostorosi szőlőjében néhány száz sor szőlőn a Hooibrenk új szőlőművelési rendszerével tön kísérletet, s következő eredményre jutott: a tőkék hoztak 3 söt négy-szerannyi termést, mint a szokott művelési mód szerint. A fürtöknek a földhöz közel hajtása által azonczélta érte el, hogy a fürtök korábban kezdtek zsendülni s puhulni; de éréskor hátrább is maradtak, mint a többiek, s így mustjuk is gyöngyebb lett. Ebből az a tanúság, hogy a ki a mennyiséget nem tekint, hanem csupán nemes bort akar természetien: az e rendszert mellőzze, s csak az járjon el szerinte, ki ugynevezett karcsos bort akar termelni, melyet a közönség legjobban szeret, s így legkelendőbb s legjövendőbb is.

— A lapok szélitiben közlik a magyar írók segélyegylete javára rendezendő sorsjátékhoz, hazánk majd minden vidékéről, lelkes hölgyek által adományozott sorsjáték-tárgyakat. Nagyon különösnek és csudálatosnak tűnt föl előttünk, hogy e sorozatban „egri derék hölgyeink“ neveivel egyáltalán nem találkozunk.

— A vásári fabódék — az eddigi szokásos rend daczára — folytonosan a vasárrálláson vannak föllálítva, s többször tapasztaltatott, hogy közelükben a hetivásárosok esténként tüzet raknak. Az ekként könnyen támadható tűz s ebből eredhető roppant veszély megelőzése tekintetéből kívánatos: hogy az illető bérlőnek a sátorok időközbeni szétzedetése szigorún meghagyassék.

* Az egri főtemplomban történt rablásról már annyi bizonyos, hogy egy 18—20 fontnyi nagy ezüst lámpa, egy gazdagon aranyozott ezüst monstrantia, egy kövekkel kirakott ezüst kereszt s egy káptalani arany disziték (decoratio) a fősekretye mellett erősen zárt helyről oly ügyesen lopatott el, hogy több nap folyt el míg a büntény kipattant. A rablók a siker miatt felbátorodva pár fontnyi összevert, fé-

lig olvadtt ezüstöt vittek itteni ötvös Littmanhoz eladás végett, s öt társukal fényes ígéretekkel megnyerni igyekeztek s napot is tüztek ki, melyen a többi ezüstöt összeolvasztani fogják. A becsületes izraelita magának az egészről biztos tudomást szerzvé, azonnal jelentést tett a városi rendőr kapitányánál s a tettesek Geda lakatos lakásán tarisznyában tartott összetört ezüsttel együtt elfogattak. A lefoglalt ezüst darabok egyike ki volt metszve: „Andreas Püspöky, Epp. Vavr. 1761.“ Ez volt a nagyoltár előtt sátoros ünnepeken függni szokott gyönyörű lámpa oldala. A rablók börtönben ülnek s a tények daczára mindent tagadnak, „ők találták az egészet — mondják — s nem lopták,“ s bár azóta néhány hét eltelt, mégse tudtak velök semmire se menni! Mi nyílt szemmel fogjuk kisérni e büntény kifejlését s annak idejében elfogjuk mondani: mily erélyvel vizsgálta az illető hatóság ez ügyet és mi lett az eredmény.

— Az egri polgári lövésztársulat nemeslelkűségének legújabb példáját adá az által, hogy Szabóky Adolf felhívásától lelkesülve a pesti kath. Legényegylet házára 40 frtot ajánlott s ez összeget Tóth István vál. tag által illető helyére juttatá.

— Láng Boldizsár szintársulata városunkba érkezett. Tegnapra volt az „Örökség“, Obernyik Jelles színműve kitéve. Főczimül az volt írva hogy: „Az eskü éjfélok.“ — Ugy tudjuk, hogy a szerző ez ezimet soha seadta művének.

* A hadsereg létszámának leszállítása a legújabb legfelsőbb rendelet értelmében következőképen eszközöltetik:

— Egészen megszüntetnek a katonai hely — illetőleg állomás-parancsnokságok Königsgrätz, Troppau, N-várad, Kassa, Soprony, Czernovicz, Przemysl, Tarnow, Varasd, Tarvis, Salzburg és Pre-rauban. A még fennmaradó ilyenmő katonai hatóságok személyzete egyidejűleg szintén leszállítatik. A katonai írodarang, mint ilyen, feloszlatatik, az épületfelügyelési tisztek a hadi leltárban, a főszállásmesteri törzskarnál, a cs. k. hadügyministerium beadványi jegyzőkönyvével és kiadóságában, az országos főparancsnokságoknál és katonai főlebbezési törv. székeknel, továbbá a cs. k. hadügyministeriumnál fogalmazói tisztségekben alkalmazott tisztek, a mennyiben a hadsereg szolgálatában nem lehetne alkalmazni, nyugállapotba köteleztetnek átlépni. Ezek a nyugdíj fölöslegén kívül a cselekvőségi fizetés semmi illetékére nem tarthatnak igényt; a nyugdíj eshetőleges meghatározásánál azonban így töltött idejüket a szolgálati időbe számítják be. Az ily hivataloknál alkalmazott tisztek a hadsereghez soroztatnak. A 4. zászlóaljknál az I. osztályú altiszttség, továbbá a hadsergi karnagy tisztség megszüntetik. A lovasságnál a könnyedfegyverkezési ezred csak 6, a nehézfegyverkezési 5 századból áll, melyek minden ezrednél csak 2 osztályzatra oszlanak. Minden lovas ezrednél tehát eszik egy őrnagy tisztség; a másodosztályú századosi tisztségek pedig annyiban szüntetnek meg, hogy a századoknál egészen elesnek, a könnyű fegyv. lovasezredek törzskarában 3, a nehéz f. v-üeknél pedig 2 másod osztályú tiszt marad meg. A tábornokkeresési parancsnokságok Lem-

berg és Nagy-Sebenben egy a raktarak Kassán és N. Váradon, nem különben a katonai törv. szék Oszianban megszüntetnek. A gallicziai, morva és szileziai orsz. tüzérégi igazgatóságok egy igazgatóságba olvasztatnak, melynek székhelye Olmütz. A magasabb állatgyógyászati tanfolyamnál a katonai növendékek fölvételek betiltatik és a hidászati parancsnokság Bécsből Klosterneuburgba tétetik át. Ez az összes rendeletek kivonata. (P. Napló).

* Az „Augsburger Allg.“ — mint az O. beszéli — egy közelebbi turini táviratában megjárta. Turinból ugyanis táviratot vett, melyből azt olvasta ki, hogy a pápa a királynál kegyelmet kért Garibaldi s társai számára s kérése meghallgatott. Mint tudva van, ezt Pia hercegnő tette s a tévedés onnan eredt, hogy a „Pia“-t „Pio“-nak olvasta. Még is mulatságos, hogy e baklövés ép az augsburgival történik, ki mind Victor Emanuelt mind Garibaldi nem banná, ha . . . és most mégis a pápát teszik közbenjáróvá V. Emanuelnál Garibaldiért! — (S.).

Halálozások.

Meghaltak oct. 11—17. Rostás József 1 1/2 éves; Siller József 1 1/2 éves; Kárkusz Mária 7 hetes; Kelemen Bernát 7 hetes; Pelle Teréz 1 hetes; Kovács Veron 3/4 éves; Mészáros Mihály 64 éves; Domboroczki Rozál 2 éves; Szücs Rozál 2 éves; Furcsa József 1 1/2 éves; Balog Borbála 49 éves; Radics Mária 2 1/2 éves; Bóta Antal 74 éves; Mikvics Alajos 48 éves; Laposik József 35 éves; Csöke Apolló 45 éves; Kriba Imre 3 1/2 éves; Bukulyi Rozál 1 1/2 éves; Borbás György 50 éves; Kaszás János 4 hónapos; Deli Rozál 60 éves. — Összesen 11 fi, 10 nőnemű. Született a hét folytán 8 fia, 9 leány. Házasságra lépett 4 pár.

Vásári s gazdasági tudósítások.

Eger, hetivásár okt. 17-éről. Árak: t. buza 7 frt 40 kr kétszer 6 frt 30 kr, rozs 5 frt 40 kr, árpa 3 frt 70 kr, zab 2 frt 60 kr, kukorica 6 5 frt új 3 frt 40 kr, burgonya 1 frt 20 kr köblönkint. Árpa és széna keresett ezikkék.

Boraink — bár mennyiségre nézve termésünk közepesül s elég hordónk maradt üresen, úgy, hogy más bő termésű vidékeknek is kölcsönözhetnénk; — de minőségre nézve tetemesen föltululják a korábbi évek termését; a fehér és siller borok süri czukortartalmuk miatt alig bírnak érjedésbe jönni; a kifort és elszürt fekete borok csak nem oly edések maradtak mint, az aszú. E jóság daczára borainknak ára oly jutányos, hogy olesónak bátran mondható. Közönséges asztali ujbór 5—6 frtért, a jobb fajokból 10—12 frton két akója. Egyébiránt hazánk több vidékéről s külföldről érkezett számos kérdőzködések remény nyujtanak, hogy boraink méltányosabb árhoz s nagyobb kelendőséghez jutnak.

Gyöngyös, hetivásár okt. 13-áról. Árak: t. buza legjobb 3 frt 50 kr, kétsz. legj. minős. 2 frt 30 kr, rozs legj. 2 frt 40 árpa lj. 1 frt 30 kr, zab lj. 1 frt 30 kr, kukorica 2 frt 50 kr ausztr. mérőnkint. [hiv.]

Szerkesztői üzenet.

L. Verpelét. A czikkék átolvasására még nem jutott időnk. Az elévültet visszaküldjük. A lapári költeménye nagyon a lapári.

NYILT TÉR.

Hogy Haker Mór szabómester ur, a női munkák szabása, valamint a szabáshoz tartozó minták rajzolására, nemkülönben a ruha jóállításához megkivántató pontos kiszámításnak tanítására a legnagyobb ügyességgel bír, tapasztalt eredmény által meggyőződve, jólélekkel bizonyíthatom. Egerben oct. 14. 1862. P. J.

A bécsi-lotteri a kihuzott számai okt. 11-éről: 66, 5, 35, 56, 74. Huzás: okt. 22. és nov. 5-én.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Néhai Ferenczy József kanonok tömegéhez tartozó és a maklányi hegyen fekvő 1728 sor jó karban levő szőlő, melynek egy szobából és tágos borházból álló zsindefelületű épülete még hibátlan állapotban van, alja pedig 3 holdat teszen, a hatvani III. negyedben 1082 szám alatti kert, borház, szüretelő edények, és több száz hordó bort befogadható tágos pinczével akar együtt, akar külön, sőt a szőlő hasábonkint is kedvező föltételek mellett szabadkézből eladatik. A venni szándékozók akar a szőlő örökösökkel, akar Ferenczy Imre végrendeleti végrehajtó ural értekezhetnek. 2—3.

150 darab vágó ürtü

eladó a szárazbecői pusztán özv. Elek Menyhért né ispanjánál Ádám Istvánnál. 2—2.

Haszonbérlet.

Hevesmegye mátrai járásában kebelezzett Füzes községe határában Okolicsányi Ödön ur mintegy 270 hold szántó 120 hold kaszálló, 75 hold erdő és 130 hold legelőből álló birtoka, 80 hold öszívetéssel 3 vagy 6 évre haszonbérbe kiadó; értekezhetni magával a tulajdonossal bérmentesen posta útján. 3—3.

Kiadó lakás.

A Börtön-utczában lévő 276. sz. alatti Grimm-árvák házában jövő újévtől kezdve, egy 3 szoba-, konyha-, éléskamra-, pincze-, fakamra- és padlásból álló lakás kiadó. Értekezhetni felőle.

Gál Jánosnál,

mint a nevezett árvák gyámjánál, vásártér 778. sz. a.

1—3

Eladó széna

van a poroszlói határban a Báb-ér mellett egy 8 öl hosszú, 3 öl széles kazalban. A venni szándékozó utasíttatik Egerbe Vasváry Károlyhoz a sáncz negyedben 269. sz. a. 2—2

Hirdetmény.

Egerszalókon a plebánosnál kapható bizonyos mennyiség — s legjobb minőségű biüköny, vagy luczerna is. A venni szándékozók értekezhetnek a tulajdonossal. — 3—3

Hirdetmény.

Egy ujszerkeztű kézi malom szabadkézből eladó, vagy megrendelésre többet is kiállit Egerben, a lyceumtéren.

Nyilas Antal,

kis-kereskedő.

1—3

Megjelenés

Előfizetési díj

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "

" "